

Jan DULEWSKI, Roman UZAROWICZ
Wyższy Urząd Górniczy, Katowice

Uwarunkowania eksploatacji kopalni w aspekcie aktualnych zasad ochrony gruntów rolnych i leśnych

Słowa kluczowe

Ochrona gruntów rolnych i leśnych, rekultywacja, eksploatacja kopalni

Streszczenie

Podjęcie eksploatacji kopalni możliwe jest w wielu przypadkach dopiero po spełnieniu wymogów wynikających z zasad ochrony gruntów rolnych i leśnych, które z dniem 1 stycznia 2009 roku uległy istotnym zmianom. Prezentując dane statystyczne na temat powierzchni użytków rolnych i gruntów leśnych, z uwzględnieniem klas bonitacyjnych, omówiono ogólne zasady ochrony tych gruntów. Przedstawiono aktualnie obowiązujące zasady uzyskiwania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele związane z eksploatacją kopalni oraz zasady wyłączenia z produkcji tego rodzaju gruntów. Omówiono kwestie wyłączenia gruntów z produkcji oraz obowiązki z zakresu rekultywacji, jakie mogą zostać nałożone na przedsiębiorcę.

1. Wstęp

Podjęcie eksploatacji kopalni w wielu przypadkach determinowane jest możliwością uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, po spełnieniu wymogów w zakresie ich ochrony, ponieważ złoża kopalni najczęściej położone są na obszarach takiego rodzaju użytkach gruntowych (tab. 1.1).

Przytoczone dane wskazują, że ponad 91% powierzchni kraju (z czego 60,8% stanowią użytki rolne, natomiast grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione 30,3%) poddane było rygorom ochrony, określonym w ustawie z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2004r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.).

Poziom ochrony gleb zależy od ich klasy bonitacyjnej oraz genezy powstania. Najlepiej chronione są gleby klas najwyższych oraz gleby organiczne.

Gleby użytkowane rolniczo w Polsce nie należą do gleb zbyt zasobnych. Gleby najbardziej żyzne (klas I – III) stanowią 26% użytków rolnych. Dominują gleby o średniej żyzności, które stanowią 40% użytków rolnych, natomiast gleby najsłabsze to 34% gleb. Udział gleb użytków rolnych poszczególnych klas bonitacyjnych przedstawia się następująco [2]:

- klasa I 0,40%,
- klasa II 2,90%,
- klasa III 22,70%,

- klasa IV 40,00%,
- klasa V 22,70%,
- klasa VI 11,30%.

Tabela 1.1. Podział powierzchni kraju, według rodzaju użytków gruntowych, przedstawia się następująco (stan na dzień 1.01.2008r.) [1]:

Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [tys. ha]	Udział pow. użytku gruntowego w stosunku do pow. kraju [%]
Użytki rolne	19 025	60,8
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9 463	30,3
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1 511	4,8
Grunty pod wodami	638	2,0
Inne (użytki ekologiczne, nieużytki, tereny różne)	631	2,1
Powierzchnia ogółem	31 268	100,0

Ochrona gruntów rolnych i leśnych polega na takich działaniach, jak np.: ograniczaniu ich przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi, zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów, przywracaniu wartości użytkowej. Ograniczanie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne polega na wykorzystaniu do innych celów nieużytków, a w razie ich braku innych gruntów o najniższej przydatności produkcyjnej.

Wg danych GUS [1] w roku 2007 na cele nierolnicze i nieleśne wyłączono ogółem 6 111 ha gruntów rolnych i leśnych, w tym 597 ha gruntów leśnych, tj. 9,8% powierzchni ogółem, oraz 5 514 ha gruntów rolnych. Powierzchnia poszczególnych klas gruntów rolnych wyłączonych z produkcji przedstawia się następująco:

- użytki rolne klas bonitacyjnych I-III 2 091 ha, tj. 37,9%,
- użytki rolne IV klasy bonitacyjnej 1 608 ha, tj. 29,1%,
- użytki rolne klas bonitacyjnych V i VI 219 ha, tj. 4,0%,
(z gleb organicznych)
- innych grunty rolne 1 596 ha, tj. 28,9%.

Przytoczone wyżej dane wskazują, że na cele nierolnicze i nieleśne wyłączano głównie grunty rolne (ponad 90% powierzchni terenów wyłączonych). Były to głównie użytki rolne najwyższych klas (37,9%) oraz użytki rolne średniej żyzności, wytworzone z gleb organicznych (29,1%).

Brak jest kompleksowych danych o gruntach wyłączanych na potrzeby górnictwa. Wg cytowanego wyżej źródła [1] w roku 2007 pod użytki kopalne, tzn. na potrzeby górnictwa odkrywkowego, wyłączono 724 ha gruntów rolnych i leśnych, tj. 12,7% powierzchni wyłączonej ogółem. Wg danych Wyższego Urzędu Górniczego [3] zakłady górnicze wydobywające kopaliny podstawowe oraz kopaliny pospolite, zaliczone do kopaliny podstawowych, przejęły 656 ha pod działalność górnictw. Ogólnie można przyjąć, na podstawie danych z górnictwa węgla brunatnego oraz górnictwa siarki, że górnictwo przejmowało

głównie użytki rolne średnie, słabe i bardzo słabe. Uwzględniając również genezę tworzenia się gleb można przyjąć ponadto, że górnictwo kopalin pospolitych wyłącza z użytkowania przede wszystkim gleby najslabsze.

2. Zasady przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne oraz ich wyłączenia z produkcji obowiązujące do dnia 31.12.2008r.

Przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [4], obowiązujące do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [5] przewidywały, że przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, w tym na cele inwestycji górniczych, wymagające zgody właściwych organów, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (art. 7 ust. 1).

Zgody organów administracji wymaga każde przeznaczenie lasów na cele nieleśne, niezależnie od wielkości powierzchni planowanego przeznaczenia. W zależności od właściciela gruntów leśnych, zgodę na zmianę przeznaczenia lasów stanowiących własność Skarbu Państwa wyraża minister właściwy ds. środowiska, natomiast zgodę na zmianę przeznaczenia innych gruntów leśnych wyraża marszałek województwa.

W przypadku użytków rolnych zasady uzyskania zgody były bardziej złożone. Nie była wymagana zgoda organu administracji przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych klas V i VI, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Również niewielkie powierzchnie gruntów rolnych wyższych klas (patrz tabela 2.1) można było przeznaczać na inne cele bez konieczności uzyskania zgody. W przypadku gruntów rolnych najwyższych klas (I –III), zgodę wyrażał minister właściwy ds. rolnictwa i ds. gospodarki żywnościowej, natomiast marszałek województwa (wcześniej wojewoda) wyrażał zgodę na przeznaczenie na inne cele gruntów klasy IV, a także V i VI wytworzonych gleb pochodzenia organicznego i torfowisk.

Wyrażenie zgody następuje na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Do wniosku dotyczącego gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymagane jest załączenie opinii dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, a w odniesieniu do gruntów parków narodowych – opinii dyrektora parku.

Wykaz organów administracji publicznej, działających w sprawach udzielania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, zestawiono w tabeli 2.1.

W przypadku przeznaczania na cele inwestycji górniczych gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa, o powierzchni ponad 10 ha, ustawa przewiduje dodatkowe wymogi (art. 9 ust. 3). Do wniosku, który powinien zawierać takie dane, jak:

- uzasadnienie potrzeby zmiany przeznaczenia gruntów,
- wykaz powierzchni gruntów z uwzględnieniem klas bonitacyjnych gruntów rolnych i typów siedliskowych gruntów leśnych,
- ekonomiczne uzasadnienie projektowanego przeznaczenia,

wymagane jest dodatkowo przedłożenie wariantowych rozwiązań w zakresie rekultywacji i zagospodarowania gruntów w trakcie i po zakończeniu działalności górniczej. Dla każdego wariantu należy określić koszty rekultywacji i zagospodarowania oraz straty, jakie poniesie rolnictwo i leśnictwo. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ wyrażający zgodę

na przeznaczanie gruntów na cele inwestycji górniczych może odstąpić od wymogu przedłożenia rozwiązań wariantowych w zakresie rekultywacji oraz uzasadnienia ekonomicznego.

Tabela 2.1. Organy administracji publicznej działające w sprawach wyrażenia zgody na przeznaczanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gruntów rolnych i leśnych na nierolnicze i nieleśne.

Rodzaj użytków gruntowych	Klasa bonitacyjna/ forma własności	Obszar	Organy administracji działające w sprawach udzielania zgody			
			Wójt (burmistrz prezydent miasta)	Marszałek województwa	MRiGŻ ³⁾	MOŚZNiL ⁴⁾
Użytki rolne	I - III	> 0,5 ha	wniosek ²⁾	opinia	zgoda	-
	IV ¹⁾	> 1,0 ha	wniosek ²⁾	zgoda	-	-
	V – VI ¹⁾	> 1,0 ha	wniosek ²⁾	zgoda	-	-
Grunty leśne	Skarb Państwa	-	wniosek ²⁾	opinia	-	zgoda
	inny właściciel	-	wniosek ²⁾	zgoda	-	-

Objaśnienia:

IV¹⁾, V – VI¹⁾ – użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego i torfowisk,
wniosek²⁾ – do wniosku dotyczącego gruntów leśnych wymagana jest opinia dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, a w odniesieniu do gruntów parków narodowych – opinia dyrektora parku.
MRiGŻ³⁾ – minister właściwy ds. rolnictwa i ds. gospodarki żywnościowej,
MOŚZNiL⁴⁾ – minister właściwy ds. środowiska.

Podjęcie eksploatacji kopalni na gruntach rolnych lub leśnych, przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania na cele inwestycji górniczych, oznacza faktyczne wyłączenie ich produkcji leśnej lub rolnej. W przypadkach określonych w art. 11 ust. 1 omawianej ustawy wymagane jest uzyskanie formalnej decyzji o wyłączeniu gruntów rolnych i leśnych z produkcji, odrębnej od decyzji wyrażającej zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych lub leśnych na cele inwestycji górniczych. Formalnego wyłączenia z produkcji wymagały:

- użytki rolne klas I, II, III, IIIa, IIIb wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego,
- użytki rolne klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzone z gleb pochodzenia organicznego, a także grunty rolne, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-10, takie jak np.: pod stawami rybnymi i innymi zbiornikami wodnymi, służącymi wyłącznie dla potrzeb rolnictwa, grunty parków wiejskich oraz pod zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi, pracowniczych ogródków działkowych,
- grunty leśne.

W zależności od rodzaju gruntów decyzję zezwalającą na wyłączenie ich z produkcji wydaje:

- starosta w odniesieniu do gruntów rolnych,

- dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w odniesieniu do gruntów leśnych,
- dyrektor parku narodowego w odniesieniu do gruntów rolnych lub leśnych wchodzących w skład parku narodowego.

W decyzji określa się obowiązki związane z wyłączeniem, takie jak obowiązek uiszczenia należności i opłat rocznych, obowiązek zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby, a w przypadku wyłączenia gruntów leśnych również obowiązek wniesienia jednorazowego odszkodowania w razie dokonania przedwczesnego wyrębu drzewostanu (art. 12 ust. 1).

Zasady ochrony użytków rolnych, gruntów pod wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych budynkami i instalacjami, a także pod parkami wiejskimi, pod zadrzewieniami i zakrzewieniami, zaliczanych do klas IV, IVa i IVb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego, różniły się od wyżej omówionych zasad ochrony gruntów. Grunty te nie były objęte ochroną z mocy samego prawa. Mogły one zostać objęte ochroną na podstawie uchwały podjętej przez radę gminy (art. 12 ust. 15). Oznaczało to, że w przypadku tego rodzaju gruntów rolnych nie była wymagana zgoda odpowiednich organów na przeznaczenie ich w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolne i nieleśne. Należność z tytułu ich wyłączenia z produkcji rolnej określana była według odrębnych zasad, po wydaniu uchwały o objęciu ochroną tego rodzaju gruntów.

3. Zasady przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne oraz ich wyłączenia z produkcji obowiązujące od dnia 1.01.2009r.

Z dniem 1 stycznia 2009r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [5], zmieniające w istotny sposób dotychczas obowiązujące zasady ochrony gruntów rolnych. Zmieniły się zasady ochrony użytków rolnych leżących w granicach administracyjnych miast oraz gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas IV, V i VI. Natomiast nie uległy zmianie zasady ochrony gruntów leśnych. Wprowadzone zmiany przepisów w znacznym stopniu wpływają na uwarunkowania podejmowania działalności wydobywczej, ułatwiając przejmowanie gruntów w celu prowadzenia eksploatacji kopalni oraz obniżając koszty prowadzenia takiej działalności.

Pierwsza wprowadzona zmiana, dodanie do obowiązujących przepisów art. 5b o treści: „Przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast”, wyłączyła spod ochrony wszelkie użytki rolne leżące na obszarach miast, naruszając dotychczas obowiązującą zasadę, że przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu zgody właściwych organów.

Zmiana reguł ochrony gruntów rolnych dotyczy stosunkowo niewielkiej części powierzchni gruntów rolnych. Potwierdzają to dane GUS [6], dotyczące powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju w ujęciu: Polska, miasto, wieś, które przedstawiają się następująco (stan na dzień 1.01.2007r.):

- Polska 31 268 tys. ha,
- Miasto 2 138 tys. ha, tj. 6,8% powierzchni kraju,
- Wieś 29 130 tys. ha, tj. 95,2% powierzchni kraju.

Zakładając, że w granicach administracyjnych miast grunty rolne stanowią tylko pewną część całkowitego obszaru miast, można szacować, że spod ochrony wyłączono 3-4%

powierzchni gruntów rolnych. Przyjmując ponadto, że eksploatacja złóż kopalin położonych w granicach administracyjnych miast nie jest zbyt częstym przypadkiem można założyć, że z punktu widzenia górnictwa wyłączenie spod ochrony gruntów rolnych w granicach administracyjnych miast może mieć marginalne znaczenie.

Warto jednak zauważyć, że przedsiębiorcy podejmujący eksploatację kopalin na obszarach miejskich będą działać w warunkach znacznie korzystniejszych niż przedsiębiorcy górnicy eksploatujący kopaliny na innych obszarach, ponieważ ci pierwsi nie będą obowiązani do:

- podjęcia skomplikowanej i długotrwałej procedury uzyskiwania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele inwestycji górniczych,
- uzyskania decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, a przez to nie będą uiszczali należności i opłat rocznych z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji, a także nie będzie możliwe nałożenie na nich obowiązku zdjęcia i wykorzystania na cele poprawy wartości użytkowej gruntów próchnicznej warstwy gleby klas I, II, IIa, IIIb, IVa, i IV oraz z torfowisk.
- rekultywacji gruntów zdegradowanych w wyniku eksploatacji kopalin? Sprawa ta staje się bardziej skomplikowana w sensie prawnym, albowiem o ile nie podlega dyskusji obowiązek przedsiębiorcy górniczego dotyczący rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej wynikający z art. 80 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze w stosunku do gruntów leśnych, to wątpliwości budzi rekultywacja gruntów rolnych określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne. Dla pełnego usankcjonowania istniejących uregulowań prawnych wynikających z art. 80 PGG dotyczących obowiązku rekultywacji wszelkich gruntów po działalności górniczej, należałoby znowelizować zapisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych a zwłaszcza art. 5b wyłączający z jej jurysdykcji użytki rolne, w tym po działalności górniczej w granicach administracyjnych miast. Co prawda w granicach administracyjnych miast generalnie dotyczy to będzie eksploatacji kopalin pospolitych, zwłaszcza do 2ha, to jednak może spowodować precedens w stosunku do terenów po działalności górniczej w miastach, gdzie nie można będzie wydawać stosownych decyzji dotyczących rekultywacji, co w konsekwencji doprowadzi do pozostawiania po działalności górniczej terenów zdegradowanych nie nadających się do dalszego użytkowania.

Zmiana przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych wpłynęła zasadniczo na poziom ochrony gruntów rolnych IV, V i VI klas bonitacyjnych, położonych poza granicami administracyjnymi miast.

Skreślenie punktów 3 i 4 w ust. 2 w artykule 7 powoduje, że nie jest wymagana zgoda marszałka województwa na przeznaczenie na cele inwestycji górniczych gruntów rolnych klas IV oraz użytków rolnych V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego i torfowisk, o zwartych obszarach przekraczających 1 ha. Zmiana ta upraszcza procedurę przeznaczania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ww. gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Inne ułatwienia w zakresie możliwości podjęcia eksploatacji kopalin na gruntach rolnych klas IV, V i VI, wynikają ze zmiany przepisów art. 11. Skreślenie ostatniego zdania w ust. 1 o treści „*W decyzji określa się obowiązki związane z wyłączeniem.*” oraz wprowadzenie ust. 1a i 1b powoduje, że:

- na przedsiębiorcę nie mogą zostać nałożone obowiązki związane z wyłączeniem, a więc obowiązek uiszczenia należności i opłat rocznych, obowiązek zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby. Jak wynika z treści przepisu art. 11, ust 1a obowiązki w powyższym zakresie można nakładać wyłącznie w przypadku wyłączenia z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego klas I, II, III, IIIa, IIIb,
- wniosek o wyłączenie z produkcji użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego jest wiążący dla organu zezwalającego na wyłączenie gruntów z produkcji, a decyzja ma charakter deklaratoryjny. Wynika to z treści art. 11, ust. 1b. W przypadku użytków rolnych ww. klas, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje możliwość eksploatacji kopalni na tych gruntach, wniosek przedsiębiorcy w sprawie wyłączenia gruntów z produkcji jest akceptowany przez starostę, co potwierdza wydana przez niego decyzja w tym zakresie.

Nadanie nowego brzmienia ust. 2-6 artykułu 11 spowodowała dalsze uproszczenia w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji. Nie jest wymagana np. opinia w odniesieniu do gruntów wchodzących w skład parków narodowych, decyzja zezwalająca na wyłączenie z produkcji gruntów wydawana osobie ubiegającej się o wydobywanie torfów, jeżeli dotyczy to gruntów klas IV, V i VI.

Kolejna zmiana, mogąca mieć szczególnie istotne znaczenie w przypadku wydobywania kopalni pospolitych (piasków, żwirów), wynika z uchylecia ust. 15 w art. 12. Uchylenie ww. przepisu spowodowało wyłączenie spod ochrony gleb zaliczanych do klas IV, IVa i IVb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. W związku z tym możliwe jest podejmowanie eksploatacji kopalni na użytkach rolnych, gruntach pod wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych budynkami i instalacjami, a także pod parkami wiejskimi, pod zadrzewieniami i zakrzewieniami, klas IV, IVa i IVb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego, bez konieczności uiszczenia należności i opłat naliczanych w związku z ich wyłączeniem z produkcji.

4. Podsumowanie

Uwarunkowania eksploatacji kopalni, wynikające ze zmiany przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przedstawiają się następująco:

1. Nie uległy zmianie zasady przeznaczania na cele nierolnicze i nieleśne gruntów leśnych i użytków rolnych klas I, II i III oraz ich wyłączenia z produkcji. Oznacza to, że wymagana jest zgoda właściwych organów administracji na ich przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze i nieleśne, a następnie decyzja zezwalająca na ich wyłączenie z produkcji, w której nakładane są obowiązki, takie jak:

- obowiązek uiszczenia należności i opłat rocznych,
- obowiązek zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby,
- obowiązek wniesienia jednorazowego odszkodowania w razie dokonania przedwczesnego wyrębu drzewostanu, w przypadku wyłączenia gruntów leśnych.

Ponadto, w przypadku przeznaczania na cele inwestycji górniczych obszarów o powierzchni ponad 10 ha obowiązują nadal dodatkowe wymagania dotyczące

przedłożenia wariantowych rozwiązań, w zakresie rekultywacji i zagospodarowania gruntów w trakcie i po zakończeniu działalności górniczej.

2. Wyłączone spod ochrony zostały:
  - grunty rolne w granicach administracyjnych miast, co stawia w uprzywilejowanej pozycji przedsiębiorców eksploatujących kopaliny na obszarach miast. Nie muszą oni podejmować skomplikowanej i długotrwałej procedury uzyskiwania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele inwestycji górniczych oraz nie nałożone zostaną na nich obowiązki związane z wyłączeniem użytków rolnych z produkcji,
  - grunty rolne klasy IV utworzone z gleb mineralnych.
3. Poziom ochrony gruntów rolnych klas IV, V i VI utworzonych z gleb organicznych znacznie się zmniejszył. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym:
  - nie jest wymagana zgoda organów administracji na przeznaczenie tego rodzaju gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne,
  - decyzja zezwalająca na wyłączenie gruntów z produkcji na charakter deklaracyjny,
  - nie mogą zostać nałożone obowiązki w związku z wyłączeniem gruntów z produkcji.

Zakładając, że na potrzeby górnictwa wyłączane są grunty rolne niższych klas bonitacyjnych, dokonane zmiany przepisów ułatwią podejmowanie eksploatacji kopalin.

4. Dla uporządkowania spraw rekultywacji gruntów rolnych, wynikających z art. 80 Prawa geologicznego i górniczego w powiązaniu z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, należałoby odpowiednio znowelizować zapisy tej ostatniej ustawy, w aspekcie pełnej klarowności dotyczącej obowiązku rekultywacji terenów po działalności górniczej w granicach miast.

Literatura

- [1] Główny Urząd Statystyczny. Ochrona Środowiska 2008. Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2008.
- [2] Polityka ekologiczna państwa. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2008.
- [3] Raport w sprawie rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górniczą w 2007 r. (materiał niepublikowany).
- [4] Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Dziennik Ustaw z 2004r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.
- [5] Ustawa z dnia 19 grudnia 2008r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Dziennik Ustaw Nr 237, poz. 1657.
- [6] Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl_BDR.

Minerals mining requirements in the aspect of present regulations of agricultural and forest lands protection

Keywords

Protection of agricultural and forest lands, recultivation, minerals mining

Abstract

Undertaking of minerals mining is possible in plenty of cases after fulfilling requirements related with regulations of agricultural and forest lands protection, which changed since 1 January 2009. Presenting statistical data on the area of agricultural and forest lands, with respect for bonitations classes, the general rules of lands protection has been presented.

The present, obligatory rules of getting permission for use agricultural and forest lands in the direction of minerals exploitation and rules of exemption of such type land from mining activity have been described. Some issues on exemption of lands from mining activity and owner obligations related with terrain recultivation have been also discussed.